

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı :2007/74

Karar Sayısı : 2007/65

Karar Günü : 5.7.2007

Resmi Gazete Tarih-Sayısı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Salihli 1. Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 31.8.1956 günlü, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2896 sayılı Yasa ile değiştirilen 93. maddesinin birinci fıkrasının, Anayasa'nın 44. ve 45. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Orman Kanunu'na muhalefet suçundan açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırılığı savını ciddi bulan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2896 sayılı Yasa ile değiştirilen 93. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“**MADDE 93** - Bu Kanunun 17 nci maddesinde yasak edilen fiilleri işleyenler veya izne bağlı işleri izinsiz yapanlar, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

...”

B- İlgili Yasa Kuralı

6831 sayılı Orman Kanunu'nun ilgili görülen 17. maddesi şöyledir:

“**MADDE 17** - Devlet ormanları içinde bu ormanların korunması, istihsal ve imarı ile alâkalı olarak yapılacak her nevi bina ve tesisler müstesna olmak üzere; her çeşit bina ve ağıl inşası ve hayvanların barınmasına mahsus yerler yapılması ve tarla açılması, işlenmesi, ekilmesi ve orman içinde yerleşilmesi yasaktır.

Devlet ormanlarının herhangi bir suretle yanmasından veya açıklıklarından faydalanılarak işgal, açma veya herhangi şekilde olursa olsun kesme, sökme, budama veya boğma yollarıyla elde edilecek yerlerle buralarda yapılacak her türlü yapı ve tesisler, şahıslar adına tapuya tescil olunamaz. Buralara doğrudan doğruya orman idaresince el konulur. Yanan yerlerde husule gelen enkaz hiçbir suretle eşhasa satılamaz. Bunlar resmî daire ve müesseseler ihtiyacına tahsis olunur. (...) (**Madde 17 nin 2. fıkrasının son iki cümlesi, 3.7.2004 tarih ve 25511 sayılı R.G.'de yayımlanan, 17.6.2004 tarih ve 5192 sayılı Kanunun 1. maddesi**

hükmü gereğince metinden çıkarılmıştır.) (Ek cümle: 5192 - 17.6.2004 / m.1) Yanan orman alanlarındaki her türlü emval Orman Genel Müdürlüğünce değerlendirilir.

(Değişik 3. fıkra: 3373 - 22.5.1987) Turizm alan ve merkezleri dışında kalan Devlet ormanlarında kamu yararına olan her türlü bina ve tesisler için gerçek ve tüzel kişilere, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca bedeli karşılığı izin verilebilir. Bu izin süresi kırkdokuz yılı geçemez. Devletçe yapılan tesisler dışında kalan her türlü bina ve tesisler izin süresi sonunda eksiksiz ve bedelsiz olarak orman Genel Müdürlüğünün tasarrufuna geçer. Ancak işletmenin maksadına uygun faaliyet gösterdiği Orman Genel Müdürlüğünce belgelenen hak sahiplerinin kullanma hakları yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık bedelle doksandokuz seneye kadar uzatılabilir. Bu durumda devir işlemleri bu uzatma sonunda yapılır. Turizm amaçlı tesisler için hak sahipleri adına tapuda irtifak hakkı tesis edilir. İzin ve irtifak hakları amaç dışı kullanılamaz. (...) **(Madde 17 nin 3. fıkrasının 1. tümcesi, Anayasa Mahkemesinin 8.11.2003 tarih ve 25283 sayılı R.G.'de yayımlanan, 17.12.2002 gün ve E: 2000/75 - K: 2002/200 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.) (Yeniden Düzenlenen 3. fıkra: 5192 - 17.6.2004 / m.1)** Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, altyapı ve katı atık bertaraf tesislerinin; sanatoryum, baraj, gölet ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim ve spor tesislerinin ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Devletçe yapılan ve/veya işletilenlerden bedel alınmaz. Bu izin süresi kırkdokuz yılı geçemez. Bu alanlarda Devletçe yapılanların dışındaki her türlü bina ve tesisler iznin sona ermesi halinde eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğünün tasarrufuna geçer. Söz konusu tesisler Orman Genel Müdürlüğü veya Çevre ve Orman Bakanlığı ihtiyacında kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir. İzin amaç ve şartlarına uygun olarak faaliyet gösteren hak sahiplerinin izin süreleri; yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık bedelle doksandokuz yıla kadar uzatılabilir. Bu durumda devir işlemleri uzatma süresi sonunda yapılır. Verilen izinler amaç dışında kullanılamaz.

(Ek fıkra: 2896 - 23.9.1983) Yukarıdaki fıkroda belirtilen bina ve tesislerin, hükmî şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya hususî ormanlarda yapılmak istenmesi halinde, Maliye Bakanlığının görüşü alınmaksızın Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde, kullanım bedeli, süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit olunur. (...) **(Madde 17 nin 3. fıkrasının 1. tümcesinin iptali nedeniyle uygulanma olanağı kalmayan diğer tümceleri ile maddenin 4. fıkrası, Anayasa Mahkemesinin 8.11.2003 tarih ve 25283 sayılı R.G.'de yayımlanan, 17.12.2002 gün ve E: 2000/75 - K: 2002/200 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.) (Yeniden Düzenlenen 4. fıkra: 5192 - 17.6.2004 / m.1)** Yukarıdaki fıkroda belirtilen bina ve tesislerin hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya hususi ormanlarda yapılmak istenmesi halinde de Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir.”

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, ilk inceleme raporu, itiraz konusu Yasa kuralı, ilgili Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 93. maddesinin iptali istenen birinci fıkrasına yönelik olarak daha önce yapılan başvuru Anayasa Mahkemesi'nin 17.2.2004 günlü, 2001/406 Esas, 2004/20 Karar sayılı kararı ile esastan incelenerek reddedilmiş ve bu karar 11.2.2005 günlü ve 25724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi'nin işin esasına girerek verdiği ret kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı yasa hükmünün Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla tekrar Anayasa Mahkemesi'ne başvurulamaz.

Anayasa Mahkemesi'nce işin esasına girilerek, hakkında ret kararı verilen itiraz konusu kuralla ilgili yeni bir başvurunun yapılabilmesi için, önceki kararın Resmi Gazete'de yayımlandığı 11.2.2005 gününden başlayarak geçmesi gereken on yıllık süre henüz dolmamıştır.

Bu nedenle belirtilen fıkraya yönelik başvurunun, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesi uyarınca reddi gerekir.

V- SONUÇ

31.8.1956 günlü, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2896 sayılı Yasa ile değiştirilen 93. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle yapılan itirazın, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddelerinin son fıkraları gereğince REDDİNE, 5.7.2007 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili

Üye

Üye

Haşim KILIÇ

Sacit ADALI

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Üye

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Mehmet ERTEN

Mustafa YILDIRIM

Esas Sayısı :2007/74
Karar Sayısı : 2007/65

Üye

A. Necmi ÖZLER

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Şevket APALAK

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT